

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 14 0 К 000135 09 Кж
Бања Лука, 23.7.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија мр Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића и Војислава Димитријевића, као чланови вијећа, уз учешће записничара Софије Рибич, у кривичном предмету против оптуженог Н. Р., због кривичног дјела убиства из члана 148. став (1) у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби окружног тужиоца у И. С. и браниоца оптуженог V. Ћ., адвоката из С., изјављених против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 000135 08 К од 26.03.2009. године, након одржане јавне сједници вијећа одржане дана 23.7.2009. године у присуству републичког тужиоца мр Ненада Врањеша и браниоца оптуженог, а у одсуству уредно обавјештеног оптуженог, донио је истога дана

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Уважавањем жалби окружног тужиоца у И. С. и браниоца оптуженог, укида се пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 000135 08 К од 26.03.2009 године и одређује одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 000135 08 К од 26.03.2009. године оглашен је кривим оптужени Н. Р. због кривичног дјела убиства из члана 148. став (1) у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), па је, на основу истог законског прописа, уз примјену одредби члана 28, 32. и 37. КЗ РС, осуђен на казну затвора у трајању од 7 (седам) година у коју му је примјеном члана 44. став (1) КЗ РС урачунато вријеме проведено у притвору од 13.7.2007. године па до 10.09.2007. године. На основу члана 99. став (1) Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд донијети посебно рјешење, а на основу члана 108. став 3. ЗКП оштећена Ј. С. се са имовинскоправним захтјевом упућује на парницу. Истом пресудом остаје на снази мјера забране одређена рјешењем Окружног суда у Источном Сарајеву од 04.10.2007. године, уз одређивање додатне мјере забране кориштења личне карте за прелаз државне границе БиХ, која ће трајати до упућивања оптуженог на издржавање казне затвора.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили окружни тужилац у И. С. и бранилац оптуженог, адвокат V. Ћ. из С.

Жалбом окружног тужиоца првостепена пресуда се побија због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, казни затвора, са приједлогом да се побијана пресуда укине и проведе нови главни претрес и оптуженом изрекне строжија казна.

Жалбом браниоца оптуженог првостепена пресуда се побија због повреде Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и одлуке о мјерама забране, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда укине и одреди одржавање главног претреса.

Окружни тужилац није дао одговор на жалбу браниоца оптуженог, а у одговору на жалбу тужиоца бранилац оптуженог предлаже да се жалба браниоца уважи, а да жалба окружног тужиоца тиме постане беспредметна и да се о њој не одлучује.

На сједници вијећа овог суда републички тужилац је остао код жалбе са приједлогом да се жалба тужиоца уважи и побијана пресуда преиначи тако што ће се оптуженом изрећи строжија казна или, ако суд нађе да су почињене битне повреде одредаба кривичног поступка, пресуду укине и одреди одржавање претреса, оптуженог огласи кривим и строжије казни.

Бранилац оптуженог је остао код жалбе и приједлога из жалби, као и код одговора на жалбу и приједлога из тог одговора.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 312. ЗКП, у оном дијелу у којем се жалбом побија, овај суд је одлучио као у изреци овог рјешења из следећих разлога:

Према виђењу жалбе окружног тужиоца изрека пресуде је противрјечна разлозима пресуде, јер изрека пресуде садржи обиљежја и становиште да је оптужени поступао са директним умишљајем што је у супротности са разлозима изнесеним у побијаној пресуди да је оптужени поступао са евентуалним умишљајем у чему би се манифестовала битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка ј) ЗКП. Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став (2) ЗКП по жалби тужиоца огледа се у томе што је суд у току главног претреса неправилно примјенио одредбе члана 14. став (1) и члана 269. ЗКП што је, коначно, имало утицаја на законито и правилно доношења пресуде. У сегменту побијања првостепене пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања жалба сматра да суд није дао довољно разлога нити је анализирао зашто сматра да није са сигурношћу доказано репетирање пиштоља, што је имало за посљедицу изрицање, по тужиоцу, благе казне.

Приговори жалбе браниоца оптуженог, сведена на заједнички именилац, у суштини се сведе на изричито исказано становиште манифестовано у тврдњи да оптужени није починио кривично дјело убиства из члана 148. став (1) КЗ РС у вези са чланом 20. истог закона, за које је оглашен кривим побијаном пресудом, и на тврдњи да је та пресуда резултат погрешне примјене кривичног закона у правној оцјени радњи оптуженог критичног догађаја на неправилно утврђеној чињеничној основи. При томе су, према становишту жалбе, почињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка ј) ЗКП јер неким одлучним закључцима нису дати убједљиви

аргументи, неки дјелови образложења су супротни како међусобно тако и изреци пресуде, а све се односи на одлучне чињенице. Став ове жалбе је да се радње оптуженог могу квалификовати само као тешка тјелесна повреда нанешена из нехата из члана 156. став (4) у вези става (2) КЗ РС у вези члана 18. став (2) КЗ РС и, коначно, да из изреке пресуде произилази да је суд примјенио одредбу о ублажавању казне (члан 20. КЗ РС), а казну није ублажио испод законског минимума, па је на штету оптуженог почињена повреда Кривичног закона из члана 304. став (1) тачка д) ЗКП. Такође се приговора и да је изрека пресуде, када је у питању одлука о мјерама забране, неразумљива а образложење нема разлога о одлучним чињеницама.

Основани су приговори жалби заснован на тврдњи да је побијана пресуда захваћена разноврсним облицима повреде кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а који се по жалби тужиоца манифестује у томе да је изрека побијане пресуде противрјечна разлозима пресуде, јер изрека пресуде садржи обиљежја и становиште да је оптужени поступао са директним умишљајем што је у супротности са разлозима изнесеним у побијаној пресуди да је оптужени поступао са евентуалним умишљајем, односно приговори жалбе браниоца оптуженог да неким одлучним закључцима нису дали убједљиви аргументи, неки дјелови образложења су супротни како међусобно тако и изреци пресуде, а све се односи на одлучне чињенице. Услед таквих недостатака правилност утврђеног чињеничног стања, која се жалбом такође оспорава, није могуће испитати.

Правилно се указује жалбама на ове недостатке побијане пресуде који су довели првостепени суд до закључка да је оптужени у релевантном времену и простору извршио кривично дјело убиства у покушају. За овакву одлуку првостепени суд за чињеничну подлогу првенствено узима исказ оптуженог као свједока, слиједом чега анализирајући и оцјењујући све изведене доказе долази до закључка да је оптужени на начин описан у оптужници починио кривично дјело које му се оптужницом ставља на терет изостављајући при томе из чињеничног описа оптужнице навод да је оптужени у критичном моменту репетирао пиштољ јер овај навода није са сигурношћу доказан у току поступка (старана 10. пасус 6. побијане пресуде). Оваква чињенична подлога чини основ за утврђење првостепеног суда да је оптужени поступао са евентуалним умишљајем како је то образложено на страни 13. пасус 5. побијане пресуде.

Претходно је првостепени суд, цијенећи исказе саслушаних свједока, а посебно исказе оптуженог као свједока, оштећене Ј. С. и свједока Б. Ј. у цјелости повјеровао исказу оштећене, кога цијени као спонтан, увјерљив, логичан и повезан, при чему побијана пресуда посебно апострофира чињеницу да је исказ оштећене о самом начину испалења хица и њеном повријеђивању потврђен налазима судских вјештака балистичара и вјештака медицинске струке. С друге стране првостепени суд није повјеровао исказу оптуженог чији исказ је оцијенио као несигуран и очигледно срачунат на избјегавање властите кривичне одговорности, што произилази из различитих неистинитих изјава оптуженог, почев од пријављивања да је оптужена покушала самоубиство, мјеста гдје је сједила оштећена непосредно прије испалења хица, начину на који је дошло до опалења хица и сл. Интерпретирајући исказ свједока Б. Ј., не дајући при том оцјену вјеродостојности овог исказа, првостепени суд наводи да је свједок изјавио да је, по завршетку своје смјене, спорни пиштољ оставио на столу унутар службене просторије, претходно се увјеривши да у цијеви пиштоља нема метака, уједно прихватајући да примопредаја дужности, односно пиштоља из кога је

оптужени неспорно пуцао, није извршена на прописани начин. И коначно суд прихвата налаз и мишљењу вјештака балистичара инг. М. М. да је критичне прилике, прије него што је дошло до опалења метка, неко морао релетирати пиштољ или је метак већ раније био у цијеви пиштоља и да је неко дјеловао на обарач силом од 2,8 кг (само на тај начин је могуће опалење из пиштоља ове марке) након чега долази до опалења јер је ударач затечен у задњем положају, ткз. положају „припремљен за опалење метка“.

Дакле, ради се о доказима који се односе на одлучне чињенице, односно умишљај оптуженог, при чему првостепени суд пропушта да исказ оптуженог као свједока супростави исказима свједока Ј. С. и Б. Ј., посебно што су оптужени као свједок и наведени свједоци изказивали различито и противрјечно. Осим тога суд је дужан да у смислу члана 287. став (2) ЗКП савјесно оцијени сваки доказ појединачно и у вези са осталим доказима и на основу такве оцјене изведе закључак да ли је нека чињеница доказана или недоказана, односно да одређено и потпуно изнесе које чињенице и из којих разлога узима као доказане или недоказане, дајући при томе нарочито оцјену вјеродостојности противрјечних доказа, којим разлозима се руководио при утврђивању кривичне одговорности и примјени одредби кривичног закона, како је то прописано одредбама члана 296. став (7) ЗКП.

Жалба окружног тужиоца такође основано указује да је суд у току главног претреса неправилно поступио код извођења доказа испитивањем оптуженог у својству свједока на главном претресу, јер тужиоцу није дата могућност унакрсног испитивања оптуженог као свједока, па је суд на овај начин поступио противно одредби члана 14. став (1) и члана 269. ЗКП чиме је починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 303. став (2) ЗКП. Ово из разлога што је новелираним одредбама члана 14. ЗКП („једнакост у поступању“) уведено начело равноправности странака тако да свака странка у поступку треба имати исте могућности да изложи своје аргументе и да ни једна странка у спору не смије имати предност у односу на свог противника. Осим тога одредбама члана 269. став (1) ЗКП, који прописује ток и начин директног и унакрсног испитивања свједока, питања свједоку од супротне странке ограничавају се и односе на питања која су претходно постављена током испитивања свједока од странке која је позвала свједока и питања у корист властитих тврђења. Према томе, закон дозвољава странци, у конкретном предмету окружном тужиоцу, приликом унакрсног испитивања свједока супротне странке, не само да поставља питања у оквиру претходно обављеног директног испитивања, већ то право проширује и у корист сопствених утврђења. Овакво законско рјешење спречава могуће процесне злоупотребе једне од странака, односно браниоца у намјерном заобилажењу појединих питања приликом директног испитивања и таквом злоупотребом ограничавање обима унакрсног испитивања, а осигурава се и једнакост странака и право на испитивање свједока под истим условима у свакој фази кривичног поступка, па и у фази испитивања свједока у доказном поступку на главном претресу. Из наведеног произлази да су основане жалбене тврдње окружног тужиоца о учињеној битној повреди одредаба кривичног поступка када је предсједник вијећа на главном претресу од 2.3.2009. године, по приговору браниоца оптуженог, ограничила обим унакрсног испитивања тужиоца на оно што је бранилац питао оптуженог као свједока приликом директног испитивања. На овај начин почињена је битна повреда одредаба кривичног поступка из новелираног члана 303. став (2) ЗКП која је, по мишљењу овог суда, била од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

Дакле, побијана пресуда је донесена уз битне повреде одредаба битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка ј) и става (2) ЗКП јер не садржи разлоге о одлучним чињеницама, а дати разлози су противрјечни изреци пресуде и неправилно је примјењена одредба ЗКП о директном и унакрсном испитивању свједока због чега се ни чињенично стање, за сада, не може прихватити као правилно и потпуно утврђено.

Обзиром да је првостепени суд починио поменуте битне повреде одредаба кривичног поступка на које је указано жалбама ваљало је жалбе уважити, а побијану пресуду укинути на основу овлаштења прописаног одредбом члана 321. став 1. тачка а) и б) ЗКП и одредити одржавање претреса пред овим судом. На претресу пред овим судом ће се отклонити поменуте битне повреде одредаба кривичног поступка, а у складу са правилима прописаним одредбом члана 323. истог законског прописа. Након тога, овај суд ће у својој пресуди оцјенити основаност и осталих навода изнесених у жалби.

Записничар

Софија Рибич

Предсједник вијећа

мр Вељко Икановић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић